

SKUPNOST

9. številka
XXXIII. letnik

Glasilo skupščine občine Ljubljana Moste – Polje

Glasilo občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje: Časopisni svet: Jože Peklenk, predsednik, Andrej Blatnik, Mateja Černe, Marjan Kovačević-Beltram, Viljem Klemenc, Niko Lukež, Albin Mahkovec, Bogdana Rejc, Stanka Ritonja, Jože Sojer, Bogdan Šturm, Janez Vrbošek. Člani uredništva: Andrijan Lah, Milan Skledar, Edvard Svetek in Slavko Gerlica, tehnični urednik. Glavni in odgovorni urednik: Marjan Kovačević-Beltram. Lektorica: Suzana Köstner. Naslov uredništva Naše skupnosti: Ljubljana, Proletarska c. 1, telefon 101-244 int. 270. Rokopisov in fotografij na vračamo. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana.

Glasilo Naša skupnost izhaja mesečno v nakladi 10.000 izvodov in je brezplačno. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 23/91 z dne 13. marca 1991 je glasilo oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

KAKO SMO VOLILI?

Morda najodmevnejši politični dogodek pri nas po padcu Peterletove vlade – volitve so za nami. Znani so volilni izidi, število poslancev vseh osmih strank, ki so se prebile v novi državni zbor, imena štiridesetih državnih svetnikov in seveda prvi predsednik republike Slovenije. Na splošno bi lahko zapisali, da so volivci negotovi politični usodi prepustili manjše stranke, predvsem tiste razvpite po številnih zdrahah, in neodvisne kandidate. Deloma jih je izločil volilni sistem, ki so ga sami pomagali sprejemati.

Končni (neuradni) izidi volitev v državnem zboru

Liberalno demokratična stranka 23,46% glasov in 22 sedežev
Slovenski krščanski demokrati 14,51% glasov in 15 sedežev
Združena lista 13,58% glasov in 14 sedežev
Slovenska nacionalna stranka 10,02% glasov in 12 sedežev
Slovenska ljudska stranka 8,69% glasov in 10 sedežev
Demokratična stranka 5,01% glasov 6 sedežev
Zeleni Slovenije 3,70% in 5 sedežev
Socialdemokratična stranka 3,34% glasov in 4 sedežev
Italijanska narodna skupnost 1 sedež
Madžarska narodna skupnost 1 sedež

Volivci v naši 4. volilni enoti – volilo je 166426 volivcev, od tega jih je 11618 oddalo neveljavne glasovnice

– so se, kar zadeva vrstni red strank, za katere so oddali glasove, odločali podobno. Le zadnjima dvema strankama so zamenjali vrstni red: socialdemokrati so dobili 4,15 odstotka njihovih glasov, zeleni pa 3,79 odstotka. Toda v primerjavi s slovenskim povprečjem so dvema strankama namenili bistveno več oziroma manj glasov. Tako je za Jelinčičevo Slovensko nacionalno stranko glasovalo 19973 volivcev, to je 12,9 odstotka. Za primerjavo zapišimo, da jih je ta stranka v 8. volilni enoti (del Podravja in Prekmurja) dobila 3,25 odstotka. Več kot v naši volilni enoti je SNS dobila le na Gorenjskem (volilna enota 1) 15,50% in v 3. (ljubljski) volilni enoti 14,69%. Ker je Slovenska ljudska stranka v naši enoti dobila precej manj glasov od povprečja (6,81), de-

leži preostalih list pa so skoraj enaki slovenskemu povprečju, je mogoče domnevati, da so ti glasovi odšli k Jelinčiču.

V naši volilni enoti je bilo neposredno izvoljenih pet poslancev: Andrej Lenarčič (SNS), Lenič Jože in Tone Anderlič (oba LDS), dr. Mateja Kožuh Novak (Združena lista) in krščanski demokrat Benjamin Henigman. Vsi ti so dobili največji delež glasov za svoje liste v volilni enoti. Imena preostalih šestih še niso znana, ker je delitev poslanskih mandatov, izračunana na podlagi seštevka ostankev glasov, precej zapletena. Precej možnosti, da bo sedel v poslanski klopi ima najuspešnejši na listi ljudske stranke Andrej Mihelič, deloma tudi televizijska novinarka Danica Simšič (DS), kandidat zelenih dr. Leo Šešerko, krščanski demokrat Janez Vasele in dr. Lev Kreft (Združena lista). Med znanimi imeni, ki ne bodo videli parlamenta od znotraj omenimo Janca Lesarja (dobil je le 579 glasov), direktorja slovenskih železnic in prejšnjega podpredsednika vlade Andreja Ocvirka, ministra za zdravstvo dr. Božidarja Voljča, bivših ministrov Mihe Tomšiča, Viktorja Brezarja in Inga Paša, poslanke LDS Metke Mencin in njenih dveh poslanskih kolegov krščanskega socialista Andreja Magajne ter Antona Tomažiča (na-

rodna stranka), podpredsednika krščanskih demokratov Franca Miklavčiča in drugih.

Za Milana Kučana se je največ volivcev (74%) odločilo v našem 6. okraju, za Ivana Bizjaka pa 12 odstotkov. Sledi 7. okraj z 69% (za Bizjaka 17%) in za njim 5., v katerem je Kučanu svoj glas oddalo

62% volivcev, za Bizjaka pa 23 odstotkov. V dirki za sedež v državnem svetu je premočno zmagal dr. Dušan Plut (stranka zelenih) s 109229 glasovi, krščansko demokratični kandidat Jože Duhovnik je dobil 49424 glasov, znani publicist in pisatelj Boris Fakin bolj znan pod imenom Igor Torkar pa 38932 glasov.

JANEZ MLINAR

Volilščice v kulturnem domu Španski borci je bilo eno od šestih volišč v KS Moste-Selo. (Fotografija Borut Krajnc)

DEDEK MRZ TUDI LETOS V NAŠI OBČINI

Bliža se Novo leto, čas velikih otroških pričakovanj, praznovanj in radosti. Tudi letos bo dedek Mrz s svojim spremstvom oglašil v naši občini. Prišel bo 22. 12. 1992 ob 16.30 pred Kulturni dom Španski borci, kjer bo pozdravil in obdaril otroke, nato pa bo odšel na obisk v Nove Fužine.

Sam novoletni živ – žav bo pred KD Španski borci potekal tri dni in sicer od 21. 12. do 23. 12. 1992. Otroci, čakata vas dva ponija, popeljal vas bo mini vlak, lahko pa se boste dvignili tudi z balonom. Za popestritev bo poskrbela prijetna glasba in junaki risanih filmov ter pravljicnih oseb. Starše pa boste lahko napotili na ogled likovne razstave v KD Španski borci ali na požirek tople pijače.

VABIMO NA OBISK PO NASLEDNJEM PROGRAMU!

21., 22., 23. december 1992 (od 15.30 – 18.30) – POPOLDAN

- postavljen balon z možnostjo dviganja otrok v višino
- možnost jahanja dveh ponijev
- mini vlak
- risanke, glasba pri vходу v KD Španski borci

Sprevod dedka Mrza: dne 22. 12. z začetkom ob 16.30 pred KD Španski borci

- ob 16.30 godba, mažuretke
- ob 17.00 odhod dedka Mrza in spremstva izpred doma v Nove Fužine
- ob 17.30 enourni zabavni program za otroke z delom skupine Čudežna polja (pesmi, skeči itd)
- ob 17.30 prihoda dedka Mrza v Nove Fužine – sprevod od KD Španski borci do Osnovne šole Nove Fužine, okoli 18.00 ure obdaritev.

Za šole in vrte: dne 21., 22., 23. december 1992 – DOPOLDAN

program za male šolarje in prva dva razreda osnovnih šol občine Ljubljana Moste-Polje. Vključenih bo cca 3360 otrok.

od 9. – 13. ure – 7 predstav igre Snežna kraljica z obiskom dedka Mrza in obdaritev (bonboni, zvečilni) od 10. – 12. ure se bo v praznovanje vključila tudi Knjižnica Jožeta Mazovca s prazničnim programom za otroke-igramo se v knjižnici – dodatne igre za otroke, ki bodo obiskali prireditve v KD Španski borci.

(nadaljevanje na 5. strani)

NOVOLETNI POGOVOR S PREDSEDNIKOM SKUPŠČINE

Minilo je še eno leto, zgodovinsko leto za slovenski narod, kaj se je ta čas dogajalo v naši občini, smo povprašali predsednika občinske skupščine Janeza Jančarja.

Janez Jančar je dejal, da je bilo minulo leto v skupščini zanimivo, pestro in živahno. Če so se prejšnja leta poslanci veliko več pripravili, predvsem zaradi ideoloških razlik, je bilo letos tega občutno manj. Zato je tudi občinska skupščina bolj učinkovito delala. Zanimivo je tudi, da se poslanci vse bolj pripravljajo na seje skupščine, prav tako pa tudi postavljajo tehtna vprašanja. Letos je bilo delo skupščine predvsem usmerjeno na odpravljanje komunalnega deficita v predmestju, to pomeni, da so občani dobili urejene ceste, vodovod, telefonijo in drugo. S samim delovanjem skupščine v minulemu letu je zadovoljen, kakor tudi z delom poslancev in občinskega izvršnega sveta. Vedno so skušali najti najboljšo rešitev, zato se je marsikaj premaknilo na bolje.

Z občinskimi strankami predsedstvo skupščine dobro sodeluje, saj se pred vsakim zasedanjem občinske skupščine sestanejo s predsedniki poslanskih klubov, in se skupaj dogovorijo o dnevnem redu. Ravno zaradi takega načina dela, je lahko občinska skupščina tako učinkovita.

Delo skupščine je bilo učinkovito

Župan je povedal, da so posebno pozornost v skupščini namenili razvoju kmetijstva, turizma in komunale, lotevali pa so se tudi socialne politike. Največ prahu med poslanci je dvignila razprava o delovanju oziroma nedelovanju mestnega sklada stavbnih zemljišč. Takrat se je občinska skupščina odločila, da zadrži del denarja namenjenega mestnemu skladu stavbnih zemljišč. To je bilo nujno potrebno, saj so le tako v občini učinkovito odpravljali komunalni deficit. Ostalo pa je tudi nekaj odprtih vprašanj. Med te sodi predvsem sanacija Petrolovih skladišč, postavitev protihrupne ograje v Spodnjem Kašlju ter osrednja ljubljanska čistilna naprava v Zalogu. O čistilni napravi so poslanci že večkrat zahtevali jasne odgovore. Predvsem jih zanima, zakaj ni v novem projektnem svetu čistilne naprave nobenega predstavnika lokalnih interesov, in tudi, ali tako velika naprava sploh dela in kako učinkovito.

O temah, ki jih bo skupščina še obravnavala je Janez Jančar dejal, da poslanci večkrat odpirajo vprašanja sanacije toplarne, vendar občina pri tem nima čisto nič, saj si je mesto celotno zadevo prilastilo. Treba pa je priznati, da je delna sanacija že pokazala dobre rezultate, tako da občani letos dihaajo nekoliko čistejši zrak. V prihodnje pa bo treba veliko pozornosti posvetiti gradnji manjkajočega dela ljubljanske obvoznice, saj je ravno občina Moste-Polje, edina ljubljanska občina, ki obvoznice še nima. Zato pa je

središče Most prometno preveč obremenjeno in tudi nevarno. Čimprej bo treba najti nadomestna zemljišča za tistih pet kmetij, ki so na trasi gradnje vzhodne obvoznice. Če se gradnje vzhodne obvoznice ne bomo lotili pravočasno, nas bo promet zadušil, je poudaril župan.

Za pospeševanje razvoja občine

Pospeševanje kmetijstva, predvsem z malimi melioracijami, spodbujanje predvsem izletniškega turizma in drobnega gospodarstva so tudi možne smeri razvoja občine. Za spodbujanje drobnega gospodarstva občina za vsakega novo zaposlenega delavca plačuje prispevke. V skladu z republiško akcijo, si tudi v občini prizadevajo, da bi jim uspelo zagotoviti za vsakega učenca en topli obrok nadan.

O odnosu med občino in mestom je župan povedal, da na skupščinski ravni ni težav, več se zapleta na ravni izvršne oblasti. Ker mestna vlada nima sprejete proračuna, je občinski izvršni svet že nekajkrat moral sam neposredno financirati različne proračunske porabnike. Z mesta pa so jim večkrat očitali, da občine niso mestu poravnale svojih obveznosti. Predvsem na cestnem področju pa mesto in občina uspešneje sodelujeta.

S krajevnimi skupnostmi ni bilo večjih težav, saj se same avtonomno odločajo o usodi svoje lastnine. Mnoge krajevne skupnosti so morale zaradi pomanjkanja denarja za obnovo domov le-te začeti oddajati, kar pa marsikje ni bilo ugodno za krajane.

Janez Jančar je še povedal, da je najbolj sporna točka, ob kateri so razprave najbolj ostre, vprašanje Urha. Sam se zavzema za tako rešitev, da bi krajinski park skupaj s spomenikom in urejeno okolico ostalo občinska last namenjena rekreaciji, cerkev pa naj bi se vrnila Cerkvi za opravljanje bogoslužja. Dogovoriti pa bi se bilo treba tudi o usodi same razstave, ki je sedaj v cerkvi.

ZDENKO MATOZ

Ob iztekajočem se letu 1992, ki je bilo polno dogodkov, tako pričakovanih in nepričakovanih, kot veselih in žalostnih, so naše misli in hotenja že uprta v prihodnost. Pričakujemo, da se nam bodo v letu 1993 uresničila tako osebna kot tudi skupna pričakovanja in za to imamo vse pogoje le hoteti moramo. Naj bo moto našega življenja v naslednjem letu »Poskusimo skupaj in zmogli bomo.«

Želim Vam lepe Božične praznike in veliko osebne sreče ter izpolnitev vaših pričakovanj v novem letu 1993.

JANEZ JANČAR
PRESEDNIK
OBČINSKE SKUPŠČINE

Našim bralcem čestitamo
k dnevu samostojnosti
in voščimo vesel božič
ter srečno novo leto 1993

Uredništvo Naše skupnosti

ČAS DRUŽINE

V današnjem svetu hitrih sprememb, razvite komunikacijske tehnologije in večne naglice ostaja premalo časa za tisto sociološko kategorijo, na kateri je še pred nekaj stoletji temeljilo prav vse. Premalo se namreč zavedamo, da je družina še vedno tista vrednota, ki bi ji morali pripisovati večjo pomembnost, predvsem pa ji posvetiti več časa. Adventni čas, torej čas pričakovanja, je obdobje, ko lahko nadomestimo vse zamujeno. Storimo to!

Na božič in dneve okoli njega gleda vsak drugače. Gospod Anton Markelj, župnik iz Polja (fara Device Marije), jih vidi takole:

■ Kaj pomeni božič in sploh adventni čas za vas?

Adventni čas je čas pričakovanja. Čas, ko se vsa družina pripravlja na dan, ko proslavljamo rojstvo Odrašenika Jezusa Kristusa. To lahko primerjamo s pričakovanjem novega člana družine, ki se bo kmalu rodil. To je čas, ki ga družina izkoristi zase. Nabira mah ter pripravlja vse, kar je potrebno za izdelavo jaslic. To je vesel čas, čas razumevanja. Adventni čas se zaključuje z božičem. Ta dan je, lahko bi rekli, splet mnogih stvari. Gledano iz verskega stališča je to seveda prihod Odrašenika, v cerkvi se obeleži novo rojstvo. Drugo, morda še pomembnejše pa je družina ob jaslicah. Meni je iz otroštva to še posebej ostalo v spominu in mi ogromno pomeni.

■ Pa tisti brez družine?

V naravi je vse sestavljeno iz nasprotij. Medtem, ko je božič že po definiciji vesel dan, pa je lahko za nekatere zelo boleč. Kajti marsikdo prav na ta dan spozna, da mu v bistvu veliko manjka. In sploh ni nujno, da na to gledamo negativno. Tovrstno razmišljanje lahko človeku tudi koristi. Tako kot ljudje brez družine lahko tudi ateisti v božiču najdejo svoj pomen – v družini seveda. Da ta dan vendarle veliko pomeni, dokazuje tudi na prvi pogled nepomembno dejstvo, da pacienti bližnje bolnišnice za duševne bo-

lezni kljub pozni uri prvi pridejo k polnočnici.

Gospod Anton Markelj je že 21 let župnik v Polju. Po rodu je iz Bohinja. Pred tem je študiral v Ljubljani, služboval pa v Domžalah in Jesenicah. Na vprašanje, kje in zakaj se je počutil najbolje, je odgovoril: »Tu v Polju.« Zakaj? Zaradi odnosa mladega rodu do življenja. Pomagali so mu »odraščati«, kljub temu, da je po letih starejši od njih. Naučili so ga smučati in še mnogih drugih stvari, ki se jih sam, kot pravi, ne bi nikoli. »Mladi v Polju mi ne pustijo, da bi bil osamljen. Vsi skupaj živimo zdravo življenje.«

■ Otroci so še pred kratkim v glavnem vedeli le za dedka Mraza. Sedaj pa kaže, da mu bo Božiček zasedel mesto?

To deloma drži, deloma pa ne. Včasih otroci daril niso pričakovali ne od dedka Mraza, ne od Božička, saj je za vse poskrbel že Miklavž. Tudi v času, ko so ljudje jelke rajše kupovali nekaj dni po božiču, jim je ta dan vendarle nekaj pomenil. Kljub temu, da se v javnosti ni veliko govorilo o tem, je ta pozno decembrski večer imel svoj čar. Novo leto in pa božič sta v bistvu dva nasprotujoča si dneva. Prvi je veseljaški, buren in hrupen, drugi pa je vesel, umirjen in tih.

■ Kakšen bo vaš božični večer?

Zvečer bomo najprej imeli mašo, ki je v bistvu 'polnočnica', le da je namenjena tistim, ki le-te ne morejo obiskati ob polnoči. Po tej si bom vzel nekaj časa zase, se spomnil svojih radosti in bridkosti. Že nekaj let na ta sveti večer obiskujem družino, ki je pred leti v prometni nesreči izgubila otroka. Tu preživim nekaj prijetnih uric. Ob polnoči pa seveda polnočnica. Petindvajseti december bo zame povsem navaden, delavendan.

■ Če bi imeli možnost, da se vam zdaj izpolni želja, katero bi izbrali?

Mir na Zemlji. Trenutno ni pomembno nič drugega.

■ Kaj bi ob koncu najinega pogovora sporočili bralcem?

Skušajmo razumeti in spoštovati drug drugega. V vsakem človeku je nekaj božjega, pa če to priznamo ali ne.

Božič je torej pred durmi. Eni ga bodo preživeli tako, drugi drugače. Kakor koli bomo storili, bo prav, le da bodo nameni dobri. Vesel božič.

IZTOK STRŽINAR

VANDALI IN VANDALIZEM

Vandali kot vzhodnogermansko pleme iz časa velikih selitev nas v tem prispevku ne bi zanimali, ko ne bi bili leta 455 našega štetja tako rekoč vandalsko razdejali Rima in ko ne bi bil konec osemnajstega stoletja neki francoski pisec za njihovo in njihovo podobna ravnanja »izumil« imena vandalizem. Če torej danes o kom rečemo, da je vandal, seveda ne mislimo, da je Vandal, pač pa, da počenja tisto, kar imenujemo vandalizem. In kaj je to?

Da vas ne bi utrujala z definicijami, ki si jih lahko preberete v kakem leksikonu, vas vabim, da se kdaj sprehodite po sprehajalni poti, ki se začne za mostom čez Ljubljano pri križišču Zaloške in Kajuhove in konča – če gremo čez brv pri Novih Fužinah – pri napol obnovljenem fužinskem gradu. Pot skoraj nikoli ni samotna. Nasprotno, vedno bolj je priljubljena, pa naj se ljudje na njej hladijo po vročem poletnem dnevu ali pa lovijo popoldansko zimsko sonce. Vmes boste tu srečali sprehajalce s psi, mame z otroškimi vozički, prebivalce bližnjega doma za ostarele ali šolarje iz osemletke, ki pot pogosto uporabljajo za skupinski tek. Sprehajališče je, skratka, postalo »naše« v najboljšem pomenu besede, a je kljub temu iz leta v leto, iz meseca v mesec videti bolj zapuščen in celo žalostno. To, da slabo položeni asfalt počasi propada in da zanj nihče ne skrbi, niti ni najhujše. Treba si je ogledati klopi, če kje še kakšno najdete, predvsem pa cestne svetilke. Med njimi redko katera še sveti, vse do zadnje pa imajo razbite vsaj plastične senčnike, če se vandalom že ni posrečilo razbiti žarnic. Klopi so večidel uničili tako, da so polomili lesene dele in jih pometali v Ljubljano, betonske nosilce pa so izruvali, razbili ali nerazbiti razvlekli po obrežju. Kaže, da so tisti, ki naj bi skrbeli za pot in njeno opremo, obupali ali pa jim je preprosto zmanjkalo denarja. Vandali so še enkrat zmagali, kajti to je en sam primer, rekli bi lahko celo »nedolžen« v primerjavi s številnimi drugimi, ki jih je v Ljubljani, pa tudi drugod, vedno več.

To je torej vandalizem kot namerno uničevanje tuje, v tem primeru skupne lastnine, vandalizem pa je

lahko tudi uničevanje zaradi brezbrizne uporabe tuje stvari, iz nekakšnega »kaj me briga« občutka, ki se v primeru, da vandala ali vandalčka opozoriš na to, da dela škodo, ubesedi v odgovoru: Kaj te briga, saj ni tvoje! Primeri so polomljeno okrasno drevje ali grmovje, zasinjane zelenice, popisane in porisane stene po hodnikih stolpnih in blokov, polomljena vhodna vrata... Spisek tako rekoč nima konca.

Bolj kot ta spisek pa nas tu zanima, kakšni so vzroki za tako vandalsko obnašanje, kajti očitno je, da jih je več. Ko je pred nedavnim znani televizijski komentator govoril o nekaj primerih vandalizma v Ljubljani, je med drugim rekel tudi približno tole: »Desetletja smo mlade učili, da se staro mora umakniti novemu in zdaj pač imamo, kar imamo«. Razloga je očitno »prekratka«, saj nespoštovanje vsakršnega izročila, zlasti kulturnega, samo po sebi ne more razložiti divjakega uničevanja, zlasti ker ne gre za nobeno nadomeščanje starega z novim, razen če je tisto novo pač uničenje in kaos. Poleg tega pa vandalizem, s kakršnim se srečujemo v naših spalnih raseljih in v njihovi bližini, ni nikakršna posebnost bivših, tako imenovanih realsocialističnih dežel. Samo za primer: stanovalci tako rekoč vzornega ali vsaj vzorno zamišljenega spalnega naselja v zahodnem Berlinu so le-te tako »vzorno« razdejali, da je postalo predmet temeljitih družboslovnih in dušeslovnih raziskav. Te so našle celo vrsto vzrokov za vandalsko obnašanje prebivalcev, zlasti mlajših, med njimi pa se mi zdi za našo rabo pomembni zlasti tale:

V nova spalna naselja na obrobju starih mest so v času industrijskega

razcveta in ob večjih potrebah po novi delovni sili naseljevali predvsem ljudi, ki so prihajali s podeželja, kar je veljalo tudi za tako imenovane delavce – goste (Gastarbeiter) iz drugih dežel, zlasti z evropskega juga in iz Turčije. Ti – preprosto rečeno – niso poznali mestnega življenja in ustreznih navad, ki se oblikujejo v desetletjih in stoletjih. Vajeni so bili samo tiste oblike družbenega nadzora, če lahko tako rečemo, ki se na vasi izrazi v skrbi za to, »kaj bodo sosede rekli«. In ker se v spalnih soseskah ljudje komajda poznajo, ta skrb odpade. Nadomestila naj bi jo pravila hišnega reda, zapovedi in prepovedi, katerih smisla in upravičenosti se novi prebivalci največkrat niso zavedali. In ker notra-

nje privolitve prizadetih v upravičenost zapovedi in prepovedi preprosto ni mogoče nadomestiti z zadostnimi sredstvi prisile, vsaj v Evropi ne, se je pač zgodilo, kar se je zgodilo oziroma se še dogaja. Drugače je denimo v Singapuru, kjer so vzoren red dosegli z drastičnimi kaznimi za najmanjši prekršek, vendar v družbenih razmerjih, ki si jih v – denimo – našem koncu sveta ni mogoče niti zamisliti.

Tisto, kar si lahko očitamo, je predvsem to, da v vseh desetletjih intenzivnega priseljevanja kmečkega prebivalstva v mesta nismo napravili prav ničesar, gotovo pa ni sistematičnega, da bi nove prebivalce mest naučili pravil, brez katerih postane življenje v mestnem okolju neznosno. Počasi se učijo sami, tako da jih začanja motiti umazanija, neurejenost okolja, napake v delovanju oskrbnih sistemov, od katerih so odvisni, in so posledica nemarnega ravnanja z njimi

(voda, razsvetljava, dvigala in podobno). To je sicer učinkovito učenje na napakah, ki pa je drago. Zato ne bi bilo prav, če bi ostali samo pri tem. Zlasti si ne bi smeli privoščiti vdanosti v nastalo stanje kot v nekakšno usodo. Škoda je treba sproti popravljati, hkrati pa – kolikor je mogoče – poskrbeti, da bo krivce doletela primerna kazen. V našem primeru ne bi bilo nič odveč, če bi se policijska patrulja kdaj pa kdaj zapeljala po sprehajalni poti in poskrbela za vandale in vandalčke, pa še denimo za tiste, ki se ne držijo prometnih predpisov, ki na primer z motornimi kolesi vozijo slalom med pešci, po možnosti v temi in brez luči.

Opisano je seveda samo eden, morda zdaj niti ne več najbolj pomemben vzrok za aktualne primere vandalskega obnašanja. Obstajajo tudi drugi, a o njih morda kdaj drugič. INA PETRIC

O RAZSTAVI DEL VARSTVENODELOVNEGA CENTRA

Naš Center »Tončke Hočevar« je poseben socialni zavod, v katerem skrbimo za odrasle ljudi z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Ker so njihove možnosti za delo in vključevanje v življenje okolja ter potrebe in zmožnosti njihovih družin zelo različne in drugačne, so različne in drugačne tudi oblike dela ter tudi skrb zanje. Vse to bi lahko opisali takole: prvo obliko dela in skrbi obsega dnevno varstvo, v katero je vključenih 134 varovancev, druga je občasno varstvo z nastanitvijo, tretja pa stalno varstvo z nastanitvijo za 64 varovancev, ki nimajo doma zaradi takih ali drugačnih življenjskih razmer. Tretja oblika dela vključuje celotno zavodsko oskrbo. Naši fantje in dekleta delajo v treh občinah v štirih enotah, s čimer je naša dejavnost bližja domu varovancev, večje pa je tudi število varovancev, ki samostojno prihajajo na delo. Tako je večja tudi možnost za njihove srečevanje z ljudmi oziroma vključevanje v običajni tok življenja in sožitja s soljudmi. Še ena izmed zelo pomembnih oblik vključevanja v zunanje okolje pa je samo delo, ki ga naši varovanci opravljajo za številne kooperante. To pa pomeni, da nam kooperanti zaupajo, ker je delo kvalitetno in korektno opravljeno.

V zadnjem času pa se nam dogaja, da število naših kooperantov zaradi spremene

njenih odnosov na trgu občutno pada. Ker pa je kljub pomanjkanju dela potencialne naših ljudi vredno in treba izkoristiti in jim dati možnost za delo, smo dobili priložnost, da poleg preostalega dela poskusimo še z razvojem lastnih programov, kjer bi bilo še celoviteje izraženo kreativno in svojevrstno ustvarjanje naših varovancev. To nam je doslej kar uspelo, težave pa nam povzroča tisto, česar pri kooperant-

skem delu, kjer je trg že zagotovljen, ni, namreč ponudba izdelkov. To je za nas novo področje, kjer se bo treba učiti in se znajti. Ker pa biti samouk ni ravno lahko, šo vsakršne informacije in dejavnosti, ki bi nam pomagale odpirati tržišče, dobrodošle in za nas zelo pomembne. Nekaj takega se je že zgodilo. 5. novembra 1992 nas je namreč Emona Tiskarna povabila v svoje prostore, kjer smo pripravili razstavo izdelkov, ki so plod naših lastnih zamisli, varovanci pa so jih izpeljali. Gre za tkane preproge, okusno oblikovana, poslikana ter barvana zrcala, dekorativne slike iz semen in vezenin, tiskarske in šiviljske izdelke, da vse pa je značilna izjemna kakovost.

Za to razstavo se ljudem v Emoni Tiskarni lepo zahvaljujemo. Prepričani smo, da je to ena od dobrih možnosti za predstavitev naših izdelkov, ki jih seveda lahko tudi kupite v trgovini, ki smo jo odprli na Zaloški cesti 35, imenuje pa se »Mačkon«. Tam boste poleg že opisanih predmetov lahko kupili še lesene A lestve različnih višin, pručke in še marsikaj, kar smo in si še bomo izmislili in naredili. Trudili pa se seveda bomo, da bo naše delo še bolj opazno in pri tem si želimo še več podobne pomoči, kot smo je bili deležni v Emoni Tiskarni.

BORUT PREŽELJ

DEDEK MRAZ V NAŠI OBČINI

(nadaljevanje s 1. strani)

Novoletna plesna prireditev za osnovnošolce občine Ljubljana Moste-Polje: dne 23. decembra 1992

od 18.–22. ure v OŠ Martin Krpan – program in ples – ANSAM-BEL AVIA BAND. Sodeluje tudi šola Martin Krpan.

Ostali praznični program, ki ga bodo izvajale enote Knjižnice Jožeta Mazovca

Enota Moste

17. 12.

ob 17. uri ura pravljic: Prihaja Dedek Mraz z obiskom Dedka Mraza od 10. do 12. ure: ura pravljic, risanja, igranja, risanke...

28.–31. 12.

Enota Fužine

28.–31. 12.

v knjižnični igralnici izdelava novejnih okrasov, okrasitev igralnice, prednovoletno rajanje s tombolo, videopredstave, ure ugank

29. 12.

ob 16.30 ura pravljic s humoristom Olegom Krizanovskijem

Enota Polje

28. 12.

ob 11. uri pravljčne uganke ob 16. uri pravljica ob 11. uri nenavadne zgodbe ob 16. uri pravljica ob 11. uri Veselo žrebane pravljčne uganke ob 16. uri pravljica

29. 12.

30. 12.

Enota Zalog

28. 12.

od 13. do 17. ure otroški filmski maraton ob 17. uri nagradna novoletna uganaka – žrebane ob 16.30 igramo se skupaj: prodajamo za gumb

29. 12.

30. 12.

Enota Jarše

28.–31. 12.

od 10. ure dalje pravljice, igranje, okrasitev, videopredstave...

Z. M.

SNEŽNA KRALJICA V KD ŠPANSKI BORCI

Moje gledališče je po motivih H. C. ANDERSENA in priredbi Ferija Lainščka postavilo na oder igrco SNEŽNA KRALJICA. Igrajo: Polona Juh, Gorazd Jakomini (na fotografiji), Iztok Valič, Irena Prosen, Milena Grm (Simona Pinter), Nataša Barbara Gračner (Tanja Dimitrijevska), režija Saša Jovanović, scena in anemirane podobe Eka Vogelnik, kostumi Bjanka Adžič-Ursulov, glasba Dimitrij Beuermann, koreografija Mala Kline.

V decembru bo Moje gledališče odigralo okoli štirideset predstav. Največ predstav bodo odigrali za šole in podjetja, za izven pa bodo nastopili

s SNEŽNO KRALJICO 19. in 26. decembra. Odrasle gledalce pa vabijo na ogled komedije MOŽ MOJE ŽENE in sicer 16. decembra ob 20. uri in na Silvestrovo 31. decembra ob 19. uri.